

Ve dnech 13.–16. května 2015 se v německém Norimberku konal další ročník známého veletrhu Stone Tech, který je zaměřen na zpracování kamene a pravidelně přináší přehledku nejnovějších trendů ze světa kamenoprůmyslu. Díky podpoře Svazu kameníků a kamenosochařů dostala i naše škola možnost se na veletrhu prezentovat a seznámit mezinárodní publikum s náplní a výsledky své práce.

Výstavní místo v rámci českého pavilonu společnosti Czech trade jsme sdíleli s kolegy ze Střední průmyslové školy kamenické a sochařské v Hořicích, přičemž každá ze škol vyslala reprezentovat jednoho pedagoga a jednoho studenta, který bude po dobu konání veletrhu vytvářet před zraky diváků své dílo. Za hořickou stranu byl vyslán pan Ing. Malý se svým studentem, který se s obdivuhodným nasazením věnoval pozlacování sádrových odlitků plátkovým metalem, zástupcem naší školy jsem byl já a student III. ročníku oboru zahradní architekt Nicolas Vrána, který na sebe upozornil v září loňského roku, když se svým betonovým reliéfem „Naděje“ získal ocenění za nejlepší práci školní výstavy Bienále 2014. V rámci prezentace na veletrhu vymodeloval Nicolas kompozici ve vysokém reliéfu s názvem „Strach“, zpodobňující strašidelnou postavu s velmi expresivně nahozenými obličejovými rysy (ne nepodobnými slavnému „Výkřiku“ Edvarda Muncha), která se otevřeným poklopem v pokroucené prkenné podlaze pokouší vydrápat na půdu. Socha vyvolala u veřejnosti silný ohlas, byla často komentována a fotografována. Svoji úlohu jistě hrálo i to, že v záplavě pavilonů a stánků zaměřených výhradně na kámen a jeho spíše průmyslové zpracování působila modelovaná socha jako velmi lákavé a nevšední osvěžení.

Vyjma našich dvou škol se žádné podobně zaměřené zahraniční školy na veletrhu neprezentovaly. Výjimkou byla třídní kamenosochařská soutěž školních týmů z Německa a Rakouska, tvořících svá díla nedaleko našeho stanoviště z šedého polského pískovce. Jakkoli všechny zúčastněné týmy prokázaly během práce notnou dávku zkušenosti a schopnosti v omezeném čase zpracovat kamenný blok do požadovaného tvaru, sochařská úroveň modelů i hotových děl byla poněkud diskutabilní. I tak ale ruční zpracování kamene působilo na veletrhu jako rarita, těšící se diváckému zájmu. Myslím, že by bylo dobré, kdyby se této soutěže v příštích letech mohli zúčastnit i naši studenti, jsem si jistý, že by se v konkurenci zahraničních týmů rozhodně neztratili.

Ačkoli jsme většinu času trávili ve stánku modelováním a poskytováním informací (zájem byl velký), přesto jsme měli možnost si všechny haly veletrhu důkladně projít a prohlédnout. Současná podoba veletrhu, rozprostírajícího se ve čtyřech ohromných halách, je však prý pouhým stínem někdejších mamutích akcí z počátku devadesátých let, které zabíraly takových hal deset. Přesto bylo mnoho zajímavého k vidění, od nádherných kamenů z celého světa, přes ruční nářadí nejruznějších výrobců po plně automatické robotické linky, které dokáží podle počítačového programu zpracovat materiál požadovaným způsobem zcela bez zásahu lidské ruky. Tato automatizace na jedné straně výrazně usnadňuje práci a umožňuje masovou výrobu přesně zpracovaných výrobků, na straně druhé je ale často likvidační pro malé kamenické

firmy. Stížnosti na drtivý dopad automatizace a na silnou čínskou a indickou konkurenci byly každopádně nejčastějším tématem hovorů s německými kameníky a kamenosochaři, kteří se v naší expozici zastavovali.

Právě asijské pavilony, zaměřené především na produkci náhrobků a dekorativních kamenných objektů, jasně ukazují úskalí masové produkce. Technicky dokonalé strojní zpracování nemůže vyvážit absenci vkusu a pochopení zákonitostí tvorby ve třech rozměrech. Mnohdy tak byla řada výrobků nejvíce ze všeho chmurným příkladem arogantního a dehonestujícího zacházení s cenným a krásným přírodním materiálem, který je navíc neobnovitelný.

Zážitek z veletrhu je tak pro mne potvrzením toho, že cesta, kterou jsme se jako škola vydali, to jest cesta klasického kamenického a sochařského vzdělání, je v dnešním světě více než nutná. Sebedokonalejší technologie totiž zůstává stále jen nástrojem a je to zkušenost a cit tvůrce, co rozhoduje o výsledku. Nezbyvá než se aktivně snažit o postupnou kultivaci klientely a s ní i ve zvýšenou poptávku po originalitě a umělecké i řemeslné kvalitě, namísto laciné a nevkusné masové produkce unifikovaných prefabrikátů. Tento vývoj, spolu s osudem celého oboru, máme ve svých rukách...

MgA. Marek Škubal

Ateliér kamenosochařství

